

BİLGİ — DAVRANIŞ İLİŞKİLERİ

Prof. Bahri SAVCI

I — BİR DAVRANIŞ BİÇİMİ :

Bilhassa Dördüncü Koalisyon başladığından beri, Türk Yüksek Eğitim Gençliği gene, siyasal ilişkiler alanında, genel gidişe karşı bir direnme tepkisi, bir direnme davranışı göstermeğe başladı. Türlü öğrenci örgütleri, birbirine paralel bir faaliyet halinde, siyasal iktidar olayları karşısında yer alıyor. Bu arada siyasal iktidar da kendi tutumuna paralel ve destek öğrenci, gençlik örgütleri kurup -veya bunları zaptedip- kendisi lehine davranışlar organize etmekten geri kalmıyor. Fakat, genel duruma yukardan bakın, bir gözün tesbit edebileceği şudur: Türk Yüksek Eğitim Gençliği, genel olarak, şimdiki siyasal iktidar ile uygunluk, elverişirlik, intibak içinde değildir. Genel olarak onun karşısındadır. Şimdiki siyasal iktidar bu gençliğin entellektüel idrâkinde bir olumlu gidişin sahibi olarak görülüyor. Tersine, Türk toplumunu, yöneldiği çağdaş uygarlık doğrultusundan saptıran, hatta durduran ve hatta gerileten bir gidişin sahibi olarak görülüyor. Onun için de bu gençlik, önce entellektüel alanda, sonra ve ayrıca da, bazı fiilî berileten bir gidişin sahibi olarak görülüyor. Onun için de bu gençliğin karşısına bazı kaba kuvvet gösterileri dikerse, ona da direnmiyor. Hiç bir zaman teslim olmuyor. Tersine, kendisine uygulanan polis veya kaba kuvvet sindirilerine karşı bir Atatürk esprisi halinde dayanıyor.

Bir başka deyimle söylemek gerekirse; yüksek eğitim gençliği; toplumun şimdiki yönetici siyasal kadrosu ile, bu kadronun uyguladığı yönetim metodu ile, bu kadronun izlediği gelişme doğrultusu ile uyumsuzluk içinde değildir. Yüksek eğitim gençliği, yönetici siyasal kadronun tesbit ettiği gidişi tutmamakta, beğenmemektedir. Hattâ onu toplumun yönelmiş bulunduğu çağdaş uygarlık yönüne, toplumsal ilerleme doğrultusuna aykırı da görüp, zararlı bir gidiş saymaktadır. Onun için, kendisinde, bu gidişi uyarma ve durdurma

misyonu görmektedir. Onun için de, fikir alanında entellektüel plânda aydınlar kamu oyu'na hitap etmekten geri kalmamakta; bazı fiilî davranışlarla da, büyük kitleler kamu oyu'nun dikkatini çekmeğe gayret etmektedir.

Siyasal iktidar, bu fiilî davranışları kanuna aykırı sayıyor. Bu entellektüel gayreti de yurt sevmezlik olarak niteliyor. Bunları, şimdiki siyasal iktidarın siyasal tutumunun, siyasal gidişinin mahiyetine bir meşrû tepki değil, yurt sevmezler çevresinden gelen meşrûsuzluk tepkileri sayıyor.

İşte, Dördüncü Koalisyon'dan ve bilhassa A.P. çoğunluğu iktidarından beri durum budur: A.P. nin bir gidişi vardır, bir tutumu vardır ki, yüksek öğrenim gençliği, genel olarak, bu gidişe, bu tutuma karşı çıkmaktadır. Bunu uyarmaya ve durdurmaya dönük bir davranış biçimi göstermektedir.

Şimdiki siyasal iktidar kadrosunun bu gidiş ve tutumuna yüksek öğrenim gençliğinin gösterdiği entellektüel ve fiilî tepkiyi, gerçek yurtseverlik ile uyuşmaz ilân edip, onda suç unsurları aramağa kalkmak ve onları sözde kanunsal veya kaba kuvvet cezaları ile bertaraf etmeğe kalkmak boşunadır. Bu, sosyal oluşun mahiyetine sı-zamayan yanlış bir teşhis ve davranış olur. Öğrenci örgütlerini «faal politika yapıyor» diye kapamağa kalkmakla da, siyasal iktidara yöneltmiş fikri intibaksızlığı ortadan kaldırmanın yolu yoktur.

Bir siyasal kadronun elbette kendisine özge bir dünya görüşü, programı, davranışı olacaktır. Fakat bunun çok geniş bir çerçevede içindeki bazı entellektüel değerlerle uyuşması da gerekir. İşte, yüksek öğrenim gençli, genel olarak, A.P. nin dünya görüşünü ve 1961 Anayasasının rağmına gösterdiği davranışı, bu Anayasadan sızan entellektüel değerlerle uyuşmaz görüp ona karşı direniyor. «Buna hakkı yoktur. Bunu yaptığı zaman faal siyaset alanına girmektedir. Bu ise yasaktır» diyerek bu akımı körletmeye imkân yoktur.

Bir kere yüksek öğrenim gençliğinin gösterdiği tepki akımını, faal siyaset olarak göstermek mümkün değildir. Çünkü, faal siyaset; iktidarı bizzat elde etmeğe yönelmiş veya bir belli guruba mal etmeğe yönelmiş bir faaliyettir. Yüksek öğrenim gençliğinin faaliyetlerinde, bu faaliyetleri kanalize eden örgütlerin özünde ve hareketlerinde, böyle bir mahiyet yoktur. Onlar, ne iktidarı bizzat elde etme kuruluşlarıdır; ne de, iktidarın belli bir guruba mal edilmesi için yaratılmış kuruluşlardır. Birçok somut siyaset eğilimini ve programı üzerinde dağılmış gençlerin kuruluşlarıdır. Birçok parti-

ye hukukça veya eğilimce mensup türlü gençlerden kurulu bu örgütlerdeki birleşik bağ, sözünü ettiğimiz «çok geniş bir çerçevede içindeki bazı entellektüel değerler» dir ki, bunlar da, Anayasamızda deyimini bulmuşlardır. Yâni, fiilî olarak türlü siyasal gurupların hukuk veya eğilimce mensubu olan bu gençleri, Anayasa ilkeleri ve felsefesidir ki, öğrenci örgütlerinde bir araya getirmiştir.

Ve işte şimdi, bu gençler, mevcut siyasal iktidarın gidişini, tutumunu, Anayasa ilkeleri ve felsefesi ışığı altında elde ettikleri bilgiler önünde değerlendiriyorlar. Bu bilgilere göre, siyasal iktidarı; antisosyal, feodalite kalıntısı kurum ve ilişkilerden kurulu statüyü tutucu, anti - laik, kültürel - sosyal - ekonomik halk kalkınmasına hevesiz faaliyetlerin sahibi olarak görüyorlar. Bu iktidar faaliyetlerine karşı; bir sosyalleşme, statüyü kırıp sosyal tabiatı değiştirici nitelikte bir reformlaşma, siyasal iktidar oluşmalarını, bütün toplumsal oluşmalarla beraber ve onun içinde laikleştirme, kültür - sosyal ve ekonomik ilişkiler alanında halkı yüceltici bir kalkınma tepkisi gösteriyorlar.

İşte onların davranışları, böyle bir derin saikten biçim almaktadır. Binaenaleyh, bu davranış biçiminin hem hukukça meşruluğunu, hem de muhtevaca değerlerini kavramayı ihmal edip, ona, polis müeyyidenciliği, kaba kuvvetlerin sindirmeciliği ile karşı çıkmak, sosyal tabiata aykırı bir iş görmek olur.

Biz, yukarıda, bu derin saiki işaret etmiş olduk. Şimdiki iktidar ile öğrenci örgütleri arasındaki çatışmanın; insanları ve kurumları geniş bir çerçevede içinde birleştiren ve Anayasa'da deyimini bulan entellektüel değerlerin A.P. tarafından ihmâl edilmesinden geldiğini de işaret etmiş olduk.

Bizce, bu çatışma sürecektir. Çünkü, A.P. kolay kolay bir yapı değişmesi gösterip, öğrenci örgütlerinin kendisine yapıştırdığı nitelikten kurulamayacaktır. Öğrenciler de, Anayasa ilkeleri ve felsefesi ışığı altında, kendilerini sosyalleşmeğe, reformlaşmağa, laikleşmeğe, halkı yüceltici kalkınmacılığa götüren bilgilileri elde etmekten vaz geçmeğe veya unutmağa yanaşmayacaktır. Burada şunu belirtmek istiyoruz: Yüksek öğrenim gençliği, Anayasanın ilkeleri ve ışığı altında resmî öğrenim programlarını da aşarak, kendilerinden bazı bilgiler elde ediyorlar ki, bunlar, kendilerini, sosyal, reformcu, laik, gerçek, kalkınmacı bir yola itiyor. Onlar, bu bilgililerin tadını almışlardır. Onlar, bu bilgiler kanalı ile insanı -tabiatı -toplumu deşifre etme yeteneğini ve zevkini kapmışlardır. Binaenaleyh, bu taddan, bu yetenekten, bu zevkten gelen bir itişle, hem ki-

şiler olarak hem de -türlü partilere sempatan ve üye olsalar da Anayasada birleşmiş guruplar olarak bir davranış biçimi göstereceklerdir. Ve bu davranış biçimi de bir ilerici biçim olarak, her zaman ve her devirde, statüko üzerinde ısrar edenlere bir tepki olacaktır. Görülüyor ki, bizi bu hükme götüren, öğrencilerin sahip oldukları, sahibi olmağa başladıkları bilgi hazinesidir. Böyle bir bilgi hazinesine sahip olanlar, ister istemez, statükocu, tutucu hareketlere direneceklerdir. Bunu daha iyi anlayabilmek için, şimdi de, öğrenci davranışlarına dayanak olan bu bilgi hazinesinin mahiyetini araştıralım. Bunu; «Siyasal Bilgiler Fakültesi Hür Düşünce Kulübü» nün «Kalkınmamızın Yolu» konusu üzerinde açtığı bir yarışma sonuçlarını inceliyerek tesbit edeceğiz.

II — BİLGİ ALANI :

Bugün Yüksek öğrenim gençliğinin : anti sosyal - feodalite kalmıtısı kurum ve ilişkilerden kurulu statükocu -anti laik- ancak zümre kalkınmasına yararlı siyasal iktidarlar karşısında gösterdiği direnci, bir deli - kanlılık itışı ile yapılmış bir bilinçsiz tepki saymak, sosyal oluşmaları hafife almak olur.

Bugün, bu gençlik, Türkiye'nin problemlerini tanıtmaya yarayan bir bilgi kaynağından gelen bir bilgi hazinesi ile, Türkiye'nin sosyalleşme - reformlaşma - laikleşme yolunda bir gerçek kalkınmaya ulaşma zorunu içinde olduğunu tesbit etmektedir. Buna karşılık, mevcut siyasal iktidarın da, antisosyal - statükocu - tutucu - anti laik bir yol ile, ancak bir zümre kalkınması doğrultusunu izlediğini görmektedir. Bu yüzden ki, bir gençlik - siyasal iktidar çatışması olmaktadır.

Böyle bir çatışma nasıl olmasın ki; şu aşağıdaki göstereceğimiz bilgi alanından gelen bilimsel idrâk, insanı muhakkak, statükocu - tutucu - zümre çıkarıcısı akımların karşısına çıkmak zorunda bırakır. Ve işte, 28 - 29 Nisan yıldönümlerinde 27 Mayıs arifeleğinde, Türkiye'de olan da bundan ibarettir : Bugün yüksek öğrenim gençlerinin belli bir bilgi yüzeyi ve muhtevası vardır. Bu da, belli bir davranış biçimini getirir. İktidar çevreleri, gençliğin davranış biçiminin dış belirtilerini görüyor. Bunu istemiyor. Bunu kendi yararına da kanalize edemiyor. Mahkûm edip sindirme yoluna giriyor. Bunu da başaramayınca çileden çıkıyor, ve Türkiye'yi, ihtilâller havasına kendisi itiyor.

Böyle yapacağı yerde, gençliğin, hangi bilgi alanından alınmış unsurlarla hareket ettiğini tesbit edebilse, Türkiye'nin de hangi se-

beplerle sosyalleşme - laikleşme yolu ile bir kalkınma aradığını keşfetmiş olur. O zaman da, kendisine özge bir siyasal farklılaşmayı, 27 Mayıs'a, Anayasa'nın müdir ilkelerine ve bütün bunlara temel olan Atatürk'ün hürriyetçi - halkçı - laik Cumhuriyet ilkesine ters davranışlar göstermede aramaz. 27 Mayıs'a Anayasaya, Mustafa Kemal'e sadık fikir zenginliklerinde arar.

Ne ise, biz, bugünkü gençliğin anti sosyal - statükocu - tutucu - anti laik tutumlara karşı gösterdiği dirence kaynak olan bilgi alanını, S.B.F. Hür Düşünce Kulübünün açtığı bir yarışmaya verilen cevaplardan çıkarma işine devam ederek, bakışları, bilgi ile davranışlar arasındaki o büyük sosyolojik ilişkiye çekelim :

1 — Genel Bilgiler :

Bugünkü gençliğin, kalkınmanın yolunu bulmak için, herşeyden önce, bir durum tesbiti yapmak gerektiğini; kalkınma yolunun, bu durum içinden fişkırın prensiplere dayalı bulunduğunu; bu prensiplere göre bir kalkınma amacı tesbit edip, ona göre öncelikleri sıraya koyan bir plâna gidilmesi zorununu kavramıştır. Binaenaleyh, tesbit ettiği durumu görmek istemeyen; bu durumun kendi içinden fişkirttiği prensipleri kabul etmeyen, kalkınma aracını ve ona varacak hareketlerin, operasyonların öncelik sırasını gösteren plâni araştırmayan siyasal iktidar ile, bir derin sosyal intibaksızlık içine düşmektedir.

A — *Durum Tesbiti* : Gençlerin bilgi hazinesinin verdiği verilere göre durum şudur : Türkiye'de bugün Atatürk ile, bir siyasî demokrasi başlatılmıştır. Atatürk, bu siyasal demokrasiyi tutturacak toplumsal ve kültürel değişmeleri yapmıştır. Fakat, ekonomik ve sosyal yapıya tam anlamı ile müdahale edilip gerekli islâhlar yapılamamıştır. Bundan ötürü, bu demokrasi, bir «ağalar, eşraflar demokrasisi» haline girmiştir. Onun, miras olarak devir aldığı ekonomik ve toplumsal yapı, bu sonucu doğurmuştur.

Gerçekten, İmparatorluktan devir alınan ekonomik ve toplumsal yapı; modern yaşayıştan uzak, durgun, monoton bir hayat yaşayan bir kitle üzerinde komprador burjuva kapitalizmine elverişli bir yapı olmuştur. 1535 Kapitülasyonları, sonraları, Batı Devletlerinin, Osmanlıları sömürme yöntemi olmuştur. Bu kapitülasyonlar aracılığı ile, Batı ülkeleri, Osmanlıların ticarî - iktisadî hayatına egemen olmuşlardır. Böyle bir ortam içinde, Osmanlı zengini olan paşalar da, ticarî - iktisadî hayatı küçümsemişlerdir. Bu âmil ile

kapitülâsyonlar birleşince, iktisadî ve ticarî hayat; batılıların, onların sömürücülüğüne hizmet eden yerli gayrimüslim kompradorlar ile, sonra, bunlara katılan bazı müslim kompradörlerin meydana getirdiği bir şehir burjuvazisinin eline geçmiştir. Bu burjuvazi, Batıdaki örneği gibi, millî değildir. Hürriyetçi, merkezî otoriteye karşı halk kitlelerinin de haklarını savunucu bir millî kuvvet değildir. Düzeni sürdüren Mutlakiyetin taraftarıdır. Çünkü, bu mutlakiyetin sosyal statükosunun sürmesini isteyen batı kapitalizminin el ulağıdır. Öte yandan halk da çaresiz kalmıştır. Ya toprak ağasına veya memuriyet verilen kapıya kul olmuştur. Kendisine egemen olan bu gayri millî şehir burjuvazisi ve mutlakiyet çevresi tarafından, din ile uyutulmaktadır. Din ile; sabırlılığa itilip, ülemânın telkini ile, dünya işlerine ilgisiz kılınmıştır. Modern yaşayıştan habersizdir. Durumunu, başkaları ile mukayese edip değiştirmeye kalkma isteğinden uzaktır. Monoton, düşük hayatına razıdır. Bunu bir kader olarak kabul etmektedir. Ne kadar çalışsa, bunu değiştiremeyeceğine inanmaktadır. Şehirlerde kurulmuş olan ve esas söylediğimiz batı yönetimindeki burjuvadan ibaret olan bölüm, Tanrının lütfuna uğramış bir üstün topluluktur. Ona ulaşılmaz. Öyle bir tarım sistemi vardır ki, ancak, belli kişileri -ağaları- yükseltmiştir. Aşiret sistemi ve disiplini sürmektedir. Hep eski estetik değer yargıları içinde yaşanmaktadır. Ülke, ilkel tarımsal hayat yapısından gelen -bir nevi derebeylik halinde var olan- bağımsız bölgeler halindedir. Böyle bir ortam içinde gerçek bir millî sanayî ve ticarete dayalı, dış etkiyi kıran, kendi millî amaçları için halkı Mutlakiyet iktidarına karşı getiren bir burjuvazi kurulamaz, kurulamamıştır. Onun itişisi ile de bir evrim olamamıştır. Dinci mutlakiyet devam etmiştir. Geri ekonomik yapı devam etmiştir. Ancak Atatürk ile, Atatürk'ün toplumsal yapısı millileştirmesi ve laikleştirmesi ile dinci mutlakiyet ötesinde bir siyasal demokrasi kurulabilmiştir. Bu dem.okrasinin sosyal ve ekonomik şartları da sezilmiştir. Fakat, halkın ekonomik zihniyetinde fakirliğin âlet edilmesi bilinci gene de hasıl olamamıştır. Çünkü, büyük kitle, gene de, Batı kapitalizminin el ulağı olmakta devam eden ve eski Osmanlı şehir burjuvazisinin devamı olan zümrelerin ve onların müttefiki meslek erbaplarının eşrafın egemenliği altındadır.

B — İktisaden Geri Kalmışlık : Bu suretle, bir şeklî siyasal demokrasi altında, tam anlamı ile iktisaden geri kalmışlık içinde yaşıyor.

İktisaden geri kalmışlık tablosu da şudur : üretim, genellikle ilkel yol ile yapılan tarımsal üretimdir. Bu tarımsal üretimde de,

verim düşüktür. Gizli işsizlik vardır. Endüstri, bilgi ve donatım bakımından geridir. Millî gelir payı düşüktür. Bunun kitleler arasında dağılışı da düzensizdir. (Kişi başına millî gelir, ancak 200 dolardır. Köylüye de, 950 lira, şehirliye 2740 lira düşer.) İhracat azdır, ithalât çoktur. Nüfus artış oranı yüksektir. Binaenaleyh, işgücü arzı artmıştır. Tam çalışma yapılamamaktadır. Bütçe gelirleri tam gerçekleşmemektedir. Binaenaleyh açık bütçe vardır. Bütçenin carî harcamaları tam olur. Fakat yatırım harcamaları tam yapılamaz. Şehirler boyuna büyümüşler ama, buralara hizmet verilememiştir. Küçükler de boyuna önemlerini kaybetmişlerdir ve buralara, gittikçe daha az hizmet verilmiştir. Yatırımcı ve yönetici yetişkin kişiler azdır.

Bu suretle, ülkenin kişilerine, bölgelerine, çok az ekonomik sosyal, kültürel imkânlar verilebilmektedir.

C — İktisaden Geri Kalmışlıktan Kurtulma Zorunu : Demekki, Türkiye, vaktiyle millî burjuvazisini kurmuş, sanayî devrimini de yapmış olan ülkelerin pazarı ve ham madde kaynağı olarak devam etme kaderi ile mahkûm durumdadır. Böylece fakir kalmıştır. Devleti de güçsüz kalmıştır. Ama, bu fakirliği ve güçsüzlüğü gidermek zordur. İkinci Dünya Savaşından sonra bütün ülkeler bir kalkınma zorunda kalmışlardır. Zaten gelişmiş bulunan ülkeler, savaş yaralarını sarmak, zarar görenlerin durumlarını düzeltmek, genişlemiş bulunan idareyi islâh etmek için bir kalkınma hamlesine girişmişlerdir. Yeni bağımsızlığa kavuşmuş ülkeler de, ülkelere, bağımsızlıkla beraber refahı da getirme yollarına girişmişlerdir. Türkiye'de, fakirliğini ve devletin güçsüzlüğünü giderici yolu bulmak zoru ile karşı karşıyadır.

D — Amaç : İzlenecek amaç, geniş halk kitlelerinin refahı ve mutluluğu ile, sanayî devrimini yapmış ülkelerin pazarı ve ham madde kaynağı olmaktan kurtulmayı sağlamak üzere, devletin güçlenmesidir. Bu, iktisadî ve toplumsal hayatın bütününe kapsayan bir kalkınma ile olur. Bir yandan, üretimin, nüfustan daha hızla artmasını sağlar ve bu suretle, kişi başına düşen millî gelir payının reel ve devamlı bir şekilde yükselmesi de sağlanırken; öte yandan da kişiye ve türlü bölgelere verilecek sosyal ve kültürel imkânları da, gelişmiş ülkelerin seviyesine doğru çıkartma yolu sağlanmak gerekir. Çünkü, kalkınmanın, iktisadî açısı yanında, sosyal durumu islâh etme, kültürel gelişmeyi tamamlama açısı da vardır. Batı, sanayî devriminin yeni buluşları sayesinde yapabildiği sermaye birikimi ile, sosyal ve kültürel yöne pek bakmadan iktisadî gelişmesi-

nı hızlandırmıştır. Fakat bunun arkasından çeşitli -sosyo - ekonomik grupların sosyal ve kültürel istekleri ile, kalkınmanın sosyal ve kültürel açısı da gelmiştir. Türkiye'nin böyle yapması mümkün değildir. O, iktisadî ve toplumsal hayatın bütününe kapsayan bir kalkınma yapmak zorundadır.

E — Yol: Plân ve Temel İlkesi : Bu sonuca varmak için de, bir yöntem, bir usûl, bir sistem gerekir. Böyle bir yöntem, sisteme, usûle bağlanmadan başıboşluk içinde kalkınma olamaz. Üç açılı kalkınma amacına varabilmek için teknoloji, örgütlenme, iş bilgisi alanlarındaki tecrübeleri değerlendirmek, israflardan kaçınmak, kaynakları değerlendirmek lâzımdır. Bu da plân ile olur.

Bu plânın bir de Anayasa ilkesi olmak gerekir. Her memleket, kendi bünyesine göre plâna bir nitelik verebilir. Kimisinin plânı liberal nitelikte olur. Kimisinin plânı da Komünist nitelikte kalır. Bazılarının plânı ise, sosyalist nitelik içinde kalır. Türkiye, plânına, demokrasi ve sosyal muhtevaya önem veren bir sosyalleşme koymalıdır. Çünkü, Türkiye, tarih içinde, kazandığı temel hürriyetlerinden vazgeçemeyecek bir aşamaya gelmiştir. Bunun için, kalkınmasını, demokratik düzen yolu ile arar. Fakat, Türkiye, Mustafa Kemal'in siyasal demokrasiyi tutturmak için yaptığı ve sonra da bunun yaşaması için giriştiği toplumsal reformlaşmalara rağmen halâ değiştirilememiş olan ekonomik ve toplumsal yapı değişimleri için sosyalleşmek zorundadır. Bunun için de, plânına, sosyal muhteva vermek zorundadır.

Bu, Plânı, esas temel olarak, «özel» değil, üç açılı kalkınmayı esas itibariyle merkezî iktidarın teşebbüsleri ile düzenleme ve kontrol etme demek olan «âmme gücü» ne dayatmadır. Bu da, bir reel durumdan gelmektedir: Tarihî gelişim olarak -yukarıda da belirtildiği üzere. «özel» i ifade eden bir millî, dinamik, yaratıcı, yenileştirici burjuva ve onun içinde müteşebbis tipi yoktur. Mevcut olan «özel» in yatırım hacmi de pek azdır. (4 milyar kadar ki, bir kalkınma için pek azdır). Mevcut yatırımın yarısından fazlası da inşaata, hatta lüks inşaata gitmektedir. Bu yatırımı, bazı tedbirlerle rasyonalize etmek mümkün ise de, tüm kalkınmayı -hele onun sosyal ve kültürel açısını. kârdan başka saik düşünmeyen «özel» e tevdi etmek de mümkün değildir.

2 — Tedbirlere İlişkin Bilgiler :

Bugünkü yüksek öğrenim gençliği, Türkiye'nin, «özel» e dayalı bir kalkınmayı yapmak için muhtaç olduğu bir millî burjuvadan,

hangi tarihsel nedenlerle yoksun kaldığını ve binaenaleyh, nasıl Batı kapitalizminin ve onun müttefiki kompradorlerin sömürmesine uğradığını açıklayan bir durum tesbitini mümkün kılan bilgilerle dolu idi. Ortaya çıkan «iktisaden geri kalmıştık» tablosunu da çizen bilgilere sahip idi. Böylece kendisine bundan kurtulma bilincini veren bilgilere de uzanmış idi. Nihayet, fakirliği giderecek ve Batının pazarı ve hammadde kaynağı olmaktan kurtarmak üzere ve milleti güçlendirecek yolu, iktisadî ve toplumsal hayatın tümünü kapsayan bir kalkınma yolu olarak gösteren bilgilere de ermişti.

Yüksek öğretim gençliği, bu genel bilgilerden sonra, halkı sosyalleşme, reformlaşma, laikleşme yolu ile tüm yüceltici bir kalkınmanın tedbirlerine ilişkin bilgilere de uzanmaktadır.

A — İktisadî Tedbirler Alanında Bilgiler : Yüksek öğrenim gençliğine göre, kalkınmanın iktisadî yönünün yolunu, bugünkü düzenin toplumsallaştırılmasında aramalıdır. Çünkü önceki sahifelerde de gösterildiği üzere- artık, Batının geçirdiği Burjuvalaşma evrimine uyarak bir sanayileşme ve ticaretleşme mümkün değildir. Bir salt Komünizm'de, var olan toplumsal yapı ile estetikman zıdlaşır. O halde çareyi, bu günün düzeninin toplumsallaştırılması yolunda aramak gerekir. Bu, yukarıda durum tesbitinde gösterdiğimiz üzere, köylüyü, içinde yaşadığı kötü durumdan çıkarmak üzere, bilinçli bir yaşamaya yöneltmedir.

Bu sınıf halk, faal nüfusun % 74,9'udur. Bunun da büyük bir kısmı istihsale büyük bir kıymet eklememektedir. Bunun gelirlerinden bir sermaye birikimi elde etmek mümkün değildir. Bu sınıf yoluyla yüksek istihsal yapmak için, bu sınıfı, kalkınma için zorunlu bir çalışmaya sevk etmek lâzımdır. Bu da, onda, bu konuda bir bilinç yaratmağı gerektirir. Bu suretle, çalışma ve iş alanında bir rasyonalizasyon yaparak, hürriyet ile kalkınma arasında bir çalışma sentezi kurulmuş olur.

Çalışma ve iş alanındaki rasyonalizasyon; bir yandan bu sınıfa çalışma alanı açacak endüstriye giderken, öte yandan da, bu endüstri iskeleti üzerinde tarım hayatını düzenlemeği mümkün kılar. Bu, millî gelirin % 30 unu sermaye birikimine ayırarak ve bunu da öncelikle alt yapı yatırımlarına tahsis ederek, sonradan devlet eliyle hızlı ve ağır bir endüstri kurulurken tarımı da, gene devletin himayesinde, ilkelikten kurtarmadır.

Tarımın ilkelikten kurtulmasının ilk somut tedbiri kooperatifçiliğe dayalı bir toprak reformudur.

Böyle bir toprak reformu, önce toprakların en iyi yolda kullanılmasını sağlayacak ünitelere bölünmesi ve bu ünitelerin de, kooperatifler yolu ile verimleştirilmesini mümkün kılacaktır. Tabii, bunun için de, bir toprak haritası yaparak, nerelerin, ne üretimine elverişli olduğunu tesbit etmek, toprağın kimyevî terkiibini bulmak, gelecek yıllarda dünyanın neye muhtaç olduğunu tesbit ederek, fennî tarımı o yönlere yöneltmek gerekir. Ancak bu suretledir ki tarımda üretim artar. Bunun sonucu olarak vergi geliri de çoğalır ve binaenaleyh, sanayî için gerekli sermaye birikimi de artar.

Böyle bir toprak reformu, aynı zamanda, köyün toplumsal yapısını da değiştirir. Düşünce başkalaşması getirir: insanı insana kul eden ağalığın yerine, modern işletmeciliği de getirir. Bu, aynı zamanda, halkı, kalkınmaya iştirâk ettirmek olur ki, modern kalkınmacılığın temel ilkesi ve şartıdır.

Böylece tarımın ilkelikten kurtulmasından sonra, verimi artırmak için, daha, bir seri tedbir vardır: ucuz kimyevî gübre ve tarım âletleri sanayiini geliştirmek, sulamayı, ulaştırmayı geliştirmek, köylüyü eğitmek gibi...

İktisadî kalkınmayı, larimi ilkellikten kurtarıp, bir sanayi iskeleti kurmaya bağlayınca, bu konuda gereken sermayeyi bulma meselesi ön plâna çıkar.

Önce, bu noktada mevcut olan bir fasid daireyi görmek gerekir: İktisadî kalkınma için yatırım harcamaları yapmak gerekir. Yatırım harcamaları ise, ancak tüketim harcamalarından artan olabilir. Yâni ancak tüketim harcamalarından artan, yatırım harcamalarına hasredilebilir. Bunun için de, millî gelirin artması gerekir ki, millî gelirin tüketim harcamalarına ayrılanından sonra da, yatırım harcamalarına büyük bir pay düşsün. Millî geliri arttırmak için de, yatırımı artırmak gerekir. Yatırımı artırmak için de tasarrufları artırmak gerekir. Yatırımı artırmak için de tasarrufları artırmak gerekir. Türkiye'de ise millî gelir düşüktür. Çoğu da spekülâtif alana gider. Dış tasarruf da, ancak imtiyazlı olarak gelmek istemektedir. Gelen yabancı sermaye, az miktarda gelip, millî kredi ile şişerek toplum ihtiyaçlarından çok, zaten varlığı olanların ihtiyacına cevap vermeğe uğraşmaktadır ve pek yüksek kâr transferi yapmaktadır. Binaenaleyh onda iş yok. Devlet tasarrufunu arttırmağa gelince: bunun için de vergileri arttırmak gerekir. Fakat o da, bir noktadan sonra pek ağır gelmeğe başlar. Zaten millî gelirden kişi başına düşen azdır. (Bununla beraber, millî hasılanın % 25 - 30 unu vergilemek mümkündür. Halen, ancak % 15 ini vergileyebiliyoruz. Bu oran, Yunanistan'da bile hâlen % 19 dur).

Görülüyor ki yatırım finansmanı konusunda böyle bir fasid daire vardır. Bununla beraber, tarımda verimi arttırarak vergilemeyi çoğaltmaktan başlayıp, gizli işsizleri başka alanlarda kullanarak bunları da vergilendirmeğe, yurt dışındaki işçilerin tasarruflarını kullanmağa, turizmden tasarruf elde etmeğe kadar giden bir seri yol ile tasarrufları arttırmak mümkündür. Ayrıca, devletten devlete yabancı sermaye ve pek iyi kanalize edilmek şartıyla özel yabancı sermaye, pek ihtiyatlı ve rasyonel yapılmak şartıyla para hacmini artırma yolları da vardır. Her hal - ükârda, türlü yollarla, fiilen kullanılan kaynakları, nüfustan daha fazla hızla arttırmak yolları aranmalıdır. Dış Ticaret üzerinde devlet inisiyatifinin artırılması da bu cümledendir. İktisadî devlet kuruluşlarını rasyonelize etme, rantabilitelerini kendilerinin yapmalarına imkân verme de, gene bu cümledendir.

İşte, yüksek öğrenim gençliği, iktisadî tedbirler alanında bunları biliyor ve düşünüyor. Bunlardan başka gene iktisadî kalkınmanın türlü konularında da gözlem-bilgileri var: Petrol Kanununun yerli çıkarlar hesabına düzeltilmesi üzerindeki bilgiler, bunlardan birisidir. Gençlerin bilgilerine göre, Türkiye'de 150 dane kadar iktisadî devlet kuruluşu vardır. Bunların iktisadî kapasitesi 50 milyar liradır. Genel yatırımın % 20 sini bunlar yaparlar. Fakat, bu kuruluşlar, iyi bir politika içinde değildirler. Çünkü, bilgileri içindeki çalışma alanlarından dışarıya itilmektedirler. Politik sebeplerle: tecrübe sahibi olmadıkları ortaklıklara sevkedilmektedirler. Ayrıca, gene politik sebeplerle, tamamiyle rantabilite hesapları dışında kullanılmaktadırlar. Mallarına, rantabilite gereklerine göre kendileri değil, politik sebeplerle, politik organlar fiyat koymaktadırlar.

Bir bölüm öğrenciye göre dış ticaretin devletleştirilmesi doğru olmayabilir. Fakat, bu takdirde dahi, dış ticaret üzerinde devlet kontrolü gerekir. Bu alan, devlet eliyle düzenlenmelidir. Bundan başka, kalite yükseltme, standardizasyon, ambalajlama, reklamla- ma alanlarında devletçe tayin edilecek bir düzen içinde ihraç mallarını değerlendirmek gerekir. Bu devlet düzeni, ithal mallarında da kendini göstermelidir: Tüketim harcamalarını yükselten tüketim mallarının, bilhassa lüks tüketim mallarının ithali rejimi pek sıkı olmalıdır. Türkiye'nin ithal rejimi, bilhassa sanayî ham maddelerini ve yatırım malzemesini ithâle yönelmelidir. Endüstrileşme plânına uygun olarak yapılacak bu ithal, üretimi çoğaltıcı sonuçlar doğuracağından uygun olarak yapılacak bu ithal,, üretimi çoğaltıcı sonuçlar doğuracağından makbuldür. Yukarıda da işaret edildiği

üzere, bir bölüm öğrenci ise bu tedbirlerden daha da radikal tedbirleri öngörmektedirler. Onlar, genel olarak dış ticaret üzerinde devlet inisiyatifini arttırmağı teklif etmektedirler ki, bu da dış ticaretin devletleştirilmesine kadar gider.

Gene öğrencilerin bilgi hazinesine göre millî hasılanın ancak % 15 ini mükellef kılabilen şimdiki vergileme politikasından sıyrılmak, millî hasılanın % 25 veya 30 u kadarını mükellef kılacak bir vergi reformuna gitmek gerekir. Ayrıca, bu vergi reformu, vergi kaçaklarını da yakalayabilmelidir.

Yüksek öğrenim gençliğine göre demokratik yolla kalkınmanın içinde, taşranın durumunu da düşünmek gerekir: Halkta kalkınma isteğini uyandırmak; halkı, kalkınmaya iştirâk ettirmek, taşranın akçalı yetkilerini arttırmağı gerektirir.

İşte, özetle söylemek gerekirse, yüksek öğrenim gençliği, bir kalkınma zorununu biliyor. Bunun, halka dayalı, halk için, halk ile birlikte olması zorununu biliyor. Bunun, bir hürriyet - kalkınma sentezi içinde gerçekleşebileceği determinizmini biliyor; bunun, emek - hürriyet ilişkilerini bilinçlendirme ile mümkün olabileceğini biliyor. Ancak, ziraate de dayanan bir endüstrileşme iledir ki, kalkınmada fiilen kullanılan kaynakların (üretim) nüfusumuzdan daha fazla hızla artabileceğini biliyor. Bunun da, sosyal ve ekonomik ilişkileri bir sosyalleştirmeye tâbi tutan bir yol ile mümkün olabileceğini biliyor. Bu yolu da, bir felsefe olmaktan çok, kalkınmanın bir aracı olarak teklif etme bilincine ulaşmış bulunuyor. Yaratıcı, dinamik, yenileştirici bir müteşebbis tipinin mevcut olmaması yüzünden bu yola gidilmek gerektiğini biliyor. Çünkü böyle bir tipi yaratacak bir burjuvalaşmanın değil, kapitülasyonlarla başlayan bir gayri millî ve komprador şehirleşmenin buna imkân vermemiş olduğunu biliyor. Bundan ötürü de, bunları bilmezlikten gelerek mevcut statüyü aşma niyeti göstermeyen politikalarla çatışmaya düşüyor.

B — Sosyal Tedbirler Alanında Bilgiler : Yüksek öğrenim gençliği, iktisadî kalkınmanın, bir sosyal ve kültürel kalkınma ile birlikte gerçekleşebileceğini ileri sürmektedir.

Bu görüşe, yukarıki sahifelerde de işaret edilmiş bulunan şu gözlemden gelinmiştir: Türkiye vaktiyle millî dinamik bir burjuvazi kuramamıştır. Çünkü Batı sanayî ve ticaretinin sömürgesi halinde kalmıştır. Hele batı, 19 uncu yüzyılda, sanayî devri ile üretimini büsbütün arttırınca, batılı ülkeler, bir pazar ve ham madde kay-

nağı olan Türkiye üzerindeki ekonomik baskısını büsbütün arttırmıştır. Bu yüzden fakirlik büsbütün artmış, devletin güçsüzlüğü büsbütün belirli bir hal almıştır.

İşte bu fakirliğin ve bu güçsüzlüğün giderilmesi, yalnız ekonomik tedbirlerle olamayacaktır. Ekonomik kalkınma için de halka dayanmak gerekecektir. Modern ekonomik bilgiler göstermiştir ki, kalkınma isteği göstermeyen, bunun için de kalkınmaya kendi ölçüleri içinde katılmayan halkla dolu bir ülkede bir iktisadî kalkınma mümkün olamamaktadır. Kalkınma, halk ile yapılacaktır. Halkın iş gücünü vasıflı kılarak kullanmakla mümkün olacaktır.

Bu halk ise pek feci bir durumdadır. Önce, kötü bir sosyal yapı içinde, modern yaşayıştan uzak, monoton bir hayat sürmektedir. Bir ilkel tarım sistemi, etnik bünyeyi bir çeşit derebeylik halinde bağımsız bölgelere bölmüştür. Bunun içinde insanı insana kul eden bir sosyal ilişkiler kurulmuştur.

İşte bunun için, bir yandan bu sosyal yapıyı da kıracak iktisadî tedbirler alınırken, bir yandan da, sosyal tedbirler alınmak gerekir. Yâni köyün sosyal yapısını değiştirmek gerekir. Sınıflar arasındaki dengesizlikleri gidermek gerekir. Cehaleti gidermek gerekir. İş gücünü vasıflı kılmak gerekir. Vasıfsız işgücünü azaltmak yoluna da girmelidir. Bunun için de, doğum kontrolü yapmak gerekir. Ayrıca, işgücünü türlü tedbirlerle koordine etmelidir. Bu da bir sosyal plânlama ile olur.

Fakat sosyal tedbirler, bilhassa sosyal politika ve güvenlik tertipleri almağa yönelmelidir. Çünkü başlatılıp yürütülecek iktisadî tedbirlerle kişilerin refahı artacaktır. Fakat bu refahın toplumun her insanında geçim derdini bertaraf edecek bir yaygınlık göstermesi lâzımdır. Bu da, sosyal tedbirlerle mümkün olur. Sonra, geçim derdinden kurtulmuş insanlardan kurulu toplumlarda, bu sefer, başka toplumsal ihtiyaçlar ve sorunlar ortaya çıkacaktır. Bir kelime ile, ekonomik kalkınma, kendisi ile birlikte sosyal plânda bazı sorunlar ortaya çıkaracaktır. Bunların çözülmesi ise, genişlemiş bir sosyal politika uygulamayı gerektirir. Binaenaleyh, bu tedbirleri de hemen düşünmek gerekir.

Yüksek eğitim gençliği, bu bilgilerden başka, bir sosyal kalkınmanın siyasal ortamı konusuna da değinen bazı bilgilerin farkındadır : Ekonomik kalkınma refahı arttıracaktı. Bu refahın, toplumsal bir mutluluk içinde, bir toplumsal mutluluk yaratabilmesi için gerekli bir siyasal ortam vardır : Bu; insan haklarına saygılı, kamu

oyu dalgalanmalarına elverişli, genel oya dayalı, parlamentoda her fikri görme isteği ile dolu bir siyasal ortamdır. Binaenaleyh, bunları da verecek tedbirleri, sosyal kalkınma cümlesinden saymak gerekir. Ayrıca, demokratik bir kalkınma; çoğunluğun dediğini gerçekleştirirken, Meclis çoğunluğu ile seçmen çoğunluğu arasında bir ayniyet kurarken, partizanlığı, partizan sömürmeciliği, partizanlığa verilecek tâvizleri de bertaraf etmeğe yönelmelidir. Böylece (demokrasi, sosyalleşmeğe yönelmiş bir karma ekonomi - sosyal adalet) yoluyla refah devletine, sosyal güvenliğe yönelmiş bir tedbirler demetini ihmal etmemek gerekir.

C — Kültürel Alanda Bilgiler : yüksek öğrenim gençliği iktisadî kalkınmanın bir kültürel çabalar zincirini de gerçekleştirmekle mümkün olabileceğini, büyük bir açıklıkla kavramış durumdadır. Gençlere göre, kültürel çabalar, dağınık, birbiri ile ilintisi kesik işlemlerin ötesinde, açık ve insicamlı bir «eğitim - kültür politikası»na bağlı kalmalıdır. Bu eğitim, gerçek bir kültürel kalkınma yolu olabilmek için, kültürün genel prensibine sadık kalmalıdır. Genel prensibi ile kültür de; bir ulusun madde ve moral alanında ortaya koyduğu değerlerden ibarettir. Bu kültür, madde alanında, o ulusun, tarih içinde ve nihayet yaşadığı çağ içinde yarattığı uygarlık eserleridir. Moral alanda ise, hurafeci olmayan örflerden, âdetlerden, geleneklerden ibarettir.

Bununla beraber, bu eğitim - kültür politikası; amacı, mahiyet ve muhtevası, araçları incelendiği zaman görülür ki, geçmişe dönük ve geçmişi koruyucu değildir. Tam tersine ileriye dönüktür. Radikal değişimleri ve gelişmeleri kapsar. Yeni eğitim kurumlarını gerektirir. Şöyle ki :

i — Eğitim - kültür politikasının yönü ve amacı : Bu ekonomik ve sosyal kalkınmanın başarıya ulaşabilmesi için değil, daha, başlayabilmesi için bile, «halk» üzerinde durmak gerekir. Halk üzerinde durmak da, her şeyden önce, halkın duygu ve düşüncesini kalkınma konusu üzerinde olumlu olarak tutabilmek anlamındadır : Halk, ekonomik ve sosyal kalkınmanın, bir olumlu durum değiştirmesi olduğunu kavramalıdır. Bunun için de, halkta, şimdi var olan durumunu değiştirme; şimdi, içinde yaşadığı durumundan daha iyi durumların pek alâ mümkün olabileceği ve binaenaleyh bu yeni olumlu duruma doğru gitme isteğini yaratmalıdır. O halde, bir kalkınma hareketi içindeki eğitim politikasının ana hedefi, önce arkasından öteki hedefleri de davet etmek üzere, «kalkta durumunu

değiştirme isteğini yaratmak» tır. Bunun için de ona, bu hususta gereken bilgiler verilecektir. Kalkınmanın, bu eğitim politikasının ilk amacı içinde bu bilgiler; a — Şimdi, içinde bulunduğu durumunu kavratacak bilgiler ile, -bir mukayese yapabilmesi için. İleri safhayı tavsif eden bilgiler olacaktır. Bunlar, biçümle modern bilgilerden ibarettir.

Demek ki, eğitim ve kültür politikasının ilk amacı ve yönü; halkta kalkınma isteğini yaratarak, onu, kalkınmaya bir katkı getirmeye sevk edici «durum tahlili bilgilerini vermek oluyor.

Bundan sonra, halkın, elde ettiği bu durum tahlili imkânları veren bilgilerin ışığı altında, «toplumun sosyal yapısını değiştirme, geliştirme» zorununu duymasını sağlamak gerekir. Binaenaleyh, eğitim ve kültür politikasının amacı «toplumun sosyal yapısını değiştirme» ye yönelmişliği de kapsamaktadır.

Kalkınma, her yönü ile, bir takım çalışmasını gerektirir. Bu takım, aydınlık, çağdaş konsepsiyonlarla dolu bir takımdır. İçinde, akademik çalışmalar yapan guruplar, siyasal kararları alan guruplar toplumu aydınlatan bilgi gurupları vardır. Bunlar, uyanık bilinçli bir kamu oyu yaratarak toplumsal yapıyı değiştirici bir kalkınmayı isteklerdir. O halde, eğitim ve kültür politikası, aydınlık ve çağdaş bir kadrolanmayı mümkün kılma amacını benimsemelidir; bunun içinde, bu amaç içinde; i — Toplumdan itibar gören akademik, çalışma guruplarını; gene toplumdan itibar gören siyasal elitler guruplarını; genel olarak toplumu aydınlatan bilgileri verecek bir bilgi elitini yetiştirmek gibi unsurlar yer olacaktır.

ii — *Eğitim ve kültür politikasının mahiyeti, muhtevası* : Yüksek öğrenim gençliği, kalkınmanın kültür alanını teşkil eden bilgileri, yukarda işaret ettiğimiz amaçlardan, kolayca çıkarmaktadır. Yüksek öğrenim gençlerinin tesbit ettiğine göre, eğitim ve kültür politikasına, her şeyden önce, sınıf farklarını kaldırıcı bir muhteva vermek gerekir. Sonra da, kalkınmanın teknik ortamı içinde hareket edecek teknik elemanlara ilmî zihniyet verici bilgiler; kalkınmanın gerekli siyasal kararlarını alacak olan politikacıları da, kalkınmanın millî ve milletlerarası veçhelerini görüp ayarlamayı mümkün kılacak bu ilmî zihniyet içinde yetiştirici bilgiler, bu muhteva içinde yer alır.

Bundan sonra, eğitim ve kültür politikasının muhtevasını teşkil edecek unsurları şöyle sıralamak mümkündür : a — Var olan ortamın durumunu kavramaya yarayacak bilgiler ile, bu durumu,

gelişmiş toplumlarla karşılaştırmaya yararak üzere modern toplumlara ait bilgiler, bir gurup teşkil eder. b — Bunun yanında, kaliteli teknik elemanı verecek, teknik bilgi, mesleki bilgi yer alır. c — Bunların üstünde de, ümanist düşünceyi, sosyal ahlakı bu arada Türklük ahlakını veren bilgiler, kalkınmanın eğitim ve kültür politikasının unsurlarını teşkil eder.

iii — *Eğitim ve kültür politikasının araçları* : Yüksek öğrenim gençliği; amacını, mahiyet ve muhtevasını yukarıda gösterdiğimiz bir eğitim ve kültür politikasının araçları üzerinde de bazı bilgilere sahiptir. Bunlar, teknik bir maarif programı halinde değildir. Fakat, ne de olsa, bu gençliğin, bu alanda da bazı açık konsepsiyonları olduğunu göstermektedir.

Bu gençlerin anlayışına göre, eğitim ve kültürün bizzat kendisi, kalkınmanın bir aracıdır. Çağımızda, hürriyet ve demokrasi eğitim ve kültürüne dayanır. Bu eğitim ve kültür, kalkınmanın aracı olarak kullanılmaktan uzakta tutulamaz.

Yukarıda gösterilen amaçlar yönünde ve gene yukarıda gösterilen muhteva içinde bir eğitim yapabilmek ve bir kültür verebilmek için, bilhassa şu araçları kullanmak gerekir :

a — Köy Enstitüleri ve yukarı kademelere giden bir sistem : Türkiye'de önemli ve gerekli olan, sınıf farklarını kaldıracı bir eğitimidir. Temel eğitim, bu esasa dayanmalıdır. Bunun için de, en elverişli araç olarak, Köy Enstitülerini kullanmaktan başka çıkar yol yoktur. Temel eğitimin temel aracı olan bu enstitüler üzerinde de, yüksek kademelere doğru giden bir sistem kurmak gerekir. Kalkınmanın gerektirdiği bilgi elitini, akademik eliti, siyasal eliti yaratmanın şartı, kitleyi kapsayan bu Enstitülerle, o temelden de kaynak olan bir yukarı kademeler sistemidir.

b — Ekonomik ve teknik eğitim kurumları : Eğitim ve kültür politikasının amacı, ve muhtevası, bilhassa ihtisadın ve iktisadî verimliliğin kanalı ile seviyelenmeyi kapsar. Bu itibarla, millî ve milletlerarası iktisadî kavramış bir kuşağa ihtiyaç vardır. Bu, iktisadî alanda eğitim yapan eğitim kurumları ile yetiştirilir. Sonra, bir kalkınma, her kademedede teknik ameliyelerle yürütülebilir. Bu itibarla, bu ihtiyacıda, teknik eğitim kurumları ile gidermek gerekir.

III — Sonuç :

İşte, benim, Siyasal Bilgiler Fakültesi Hür Düşünce Kulübünün açtığı bir yarışmaya verilen cevapları sistematikle ederek vardığım

sonuç budur : Yüksek öğrenim gençliği; a — Türkiyenin bugünkü sosyal, ekonomik, kültürel muhasebesini veren bilgilerle, doludurlar. b — İktisadî açıdan geri kalmışlığın ne demek olduğunu, âmiyarne bilgilerin ötesinde, bir bilimsel idrâk olarak kavramış durumdadırlar. c — İktisaden geri kalmışlıktan kurtulma zorununu hem kendi vicdanlarında duymaktadırlar, hem de, büyük kitlelere duyurtmak amacındadırlar. d — Bu amacı gerçekleştirme yolunu plânda görme bilincine ermişlerdir. Bu plânın temel ilkesini de ulaşılmış bulunan demokrasi aşamasından geriye dönmeden uygulanacak bir sosyalleşmede görmektedirler.

İşte, bu genel bilgilerden sonra, yüksek öğrenim gençliği, kalkınmayı bir iktisadî - sosyal - kültürel veçheler demeti olarak kavratın somut bilgilere de sahiptir. Meselenin, bu bilgiler kanalı ile toplumsal yapıyı ve onun üzerindeki kültürel ilişkiler dünyasını değiştirme meselesi olduğunu bilmektedirler.

Ve nihayet, işte bütün bu bilgilerle, yüksek öğrenim gençliği; modern kurumlara dayalı, ilerici - gelişici, laik bir sosyal ortam yaratma ve bunun için de iktisadî - sosyal - kültürel unsurların bütünlüğü içindeki kalkınmayı, sosyalleşmiş metotlarla başarma idrakine varmışlardır. Mevcut iktisadî da, bu nitelikler içinde görmedikleri için de, onunla bir uyumsuzlığa, bir intibaksızlığa düşmektedirler.

İnancımıza göre bu uyumsuzlıktan gelen çatışma sürecektir. İktidar, bu çatışmayı, bir teşkilâtli muhalefet çalışması halinde telakki edip, ona göre zecir tedbirleri aldıkça da, meselenin künhüne inemeyecektir ve gençlerin davranışını kanalize edemeyecektir. Gençlerin bilgileri, yöneldiği modern bilgi, çizgisinden sapmayacaktır. Bütün iktidarlar, kendilerini bu modern bilgilere adapte edip kalkınmayı laik bir sosyalleşme niteliğine ulaştırmadıkça, siyasal kadrolarla, gençlerin benimsedikleri değerler arasındaki fark ve uyumsuzluk sürecektir.